УНИВЕРЗИТЕТ У БЕОГРАДУ
ФИЛОЛОШКИ ФАКУЛТЕТ
1. фебруар 2016. године

ИЗВЕШТАЈ О ПОДОБНОСТИ ТЕМЕ, КАНДИДАТА И МЕНТОРА ЗА ИЗРАДУ ДОКТОРСКЕ ДИСЕРТАЦИЈЕ

I ПОДАЦИ О КОМИСИЈИ

1. Датум и орган који је именовао комисију: 25. новембар 2015. године, Наставно-научно веће Филолошког факултета Универзитета у Београду.

Одлуком **бр. 2807/1 (од 2. 12. 2015),** Наставно-научног већа Филолошког факултета Универзитета у Београду образована је Комисија за одобрење теме за израду докторске дисертације Саше Чорболоковића „Хумористички дискурс у настави српског језика и књижевности у вишим разредима основне школе".

2. *Састав комисије са назнаком имена и презимена сваког члана, звања, назив уже научне области за коју је изабран у звање, датум избора у звање и назива факултета, установе у којој је члан комисије запослен:*

1. др Вељко Брборић, ванредни професор, Српски језик, 2012, 24. 1. 2012, Филолошки факултет, Универзитет у Београду

2. др Весна Ломпар, доцент, Српски језик, 21. 6. 2012, Филолошки факултет, Универзитет у Београду

3. др Марина Јањић, ванредни професор, Српски језик, 25. 9. 2012, Филозофски факултет, Универзитет у Нишу

II БИОГРАФИЈА КАНДИДАТА

Саша Чорболоковић је рођен 1980. године у Бору, где је завршио основну и средњу школу. Дипломирао је на Филозофском факултету Универзитета у Нишу, на Групи за српски језик и књижевност 2006. године са просечном оценом 9,44 (основне студије) и оценом 10 на дипломском раду *Супстанзивизација и адјективизација у новинарском стилу.* Од 2006. године ради као наставник српског језика у ОШ „3. октобар" у Бору. Током свих година рада континуирано се усавршава похађањем семинара и других облика стручног усавршавања. Школске 2011/2012. уписао је ДАС Филолошког факултета Универзитета у Београду. Стручне и научне радове објављивао је у часописима *Школски час српског језика и књижевности, Методички видици, Књижевност и језик, Радови.* Коаутор је приручника *Асоцијације у настави српског језика и књижевности* (Klett, 2014). Учесник је бројних научних скупова и конференција:

1. *Антрополошки и теоантрополошки поглед на физичке активности од Константина Великог до данас* (реферат „Физичке и моторичке вредности спортиста у спортској комуникацији”) Факултет спорта и физичке културе, Ниш, 1. 9. 2011. године;
2. *Наука и савремени универзитет* (реферат „Лапсуси и ментални лексикон са освртом на методику наставе”), Филозофски факултет, Ниш, 17. 11. 2012. године;
3. *Имплементација иновација у образовању и васпитању – изазови и дилеме* (реферат „Јавни натписи са грешкама у настави правописа у основној школи од 5. до 8. разреда”), Учитељски факултет, Београд, 14. 11. 2014. године;
4. *VII научни скуп младих филолога Србије* (реферат „Иновативни приступ у настави лексикологије у старијим разредима основне школе”), Филолошко-уметнички факултет, Крагујевац, 28. 3. 2015. године;
5. *Дигитална хуманистика*, („Дигитална фотографија у настави правописа”), Филолошки факултет, Београд, 25. 9. 2015. године;
6. *Дидактичко-методички приступи и стратегије – подршка учењу и развоју деце* (реферат „Методичка и едукативна употреба дигиталних фотографија у настави писмености”), Београд, 20. 11.2015. године.

Учествовао је и у креирању три радионице за наставнике српског језика на Републичком зимском семинару Друштва за српски језик и књижевност Србије на Филолошком факултету у Београду:
1. „Игра асоцијација у настави граматике”, 11. 1. 2013. године;
2. „Језички квизови у настави граматике”, 17. 01. 2014. године,
3. „Језичке игре у настави граматике”, 15. 1. 2015. године (радионице су рађене под менторством проф. др Весне Ломпар, а у сарадњи са колегиницама Биљаном Никић и Маријом Марковић).

Саша Чорболоковић је добитник признања *Најбољи едукатор Србије* Удружења за предузетништво „Живојин Мишић” из Београда за 2014. годину. Води новинарску секцију у школи у Бору. Часопис *Основац,* који осам година уређује у школи, освојио је трећу награду на Конкурсу за најбоље основношколске листове и часописе у школској 2013/2014. Друштва за српски језик и књижевност Србије и Министарства просвете, науке и технолошког развоја.

III БИБЛИОГРАФИЈА КАНДИДАТА

1. „Бисемичност у школским лапсусима и досеткама”, *Радови, књ. XV, бр. 1,* Филозофски факултет на Палама Универзитета у Источном Сарајеву, 2013, стр. 397–408.
2. „Јавни натписи са грешкама у настави правописа у основној школи (од 5. до 8. разреда)”, Зборник са научног скупа *Имплементација иновација у образовању и васпитању – изазови и дилеме*, Учитељски факултет, Београд, 2015, стр. 457–471.
3. „Правописни квиз у осмом разреду”, *Методички видици,* бр. 4, 2013, стр. 107–119.
4. „Деадјективна *nomina loci* у српском језику”, *Књижевност и језик* LX/1, 2013, стр. 53–60.
5. „Наставна интерпретација одломка Везирово писмо и отпоздрав на њега, П. П. Његоша”, *Школски час српског језика и књижевности* (Београд), бр. 3–4, 2013, стр. 106–120.
6. „Савремени приступ обради комедије Власт Бранислава Нушића”, *Школски час*

српског језика и књижевности (Београд), бр. 2, 2010, стр. 96–103.
7. „Најчешће правописне грешке у СМС порукама”, *Школски час српског језика и књижевности* (Београд), бр. 3–4, 2010, стр. 135–141.
8. „Обрада Чиновникове смрти Антона Павловича Чехова у основној школи”, *Школски час српског језика и књижевности* (Београд), бр. 5, 2010, стр. 101–108.
9. „Квиз-час: Језик у акцији (утврђивање гласовних промена у седмом разреду основне школе)”, *Школски час српског језика и књижевности* (Београд), бр. 1, 2011, стр. 75–83.
10. „Обрада функционалних стилова путем наставних листића”, *Школски час српског језика и књижевности* (Београд), бр. 2, 2011, стр. 86–92.
11. „Административни стил – од теорије до праксе”, *Школски час српског језика и књижевности* (Београд), бр. 3–4, 2011, стр. 99–107.
12. „Један од могућих приступа обради старословенског језика у седмом разреду”, *Школски час српског језика и књижевности* (Београд), бр. 5, 2011, стр. 102–109.
13. „Обрада гласовне промене прелазак Л у О у шестом разреду”, *Школски час српског језика и књижевности* (Београд), бр. 1, 2012, стр. 98–105.
14. „Утврђивање падежа у петом разреду основне школе”, *Школски час српског језика и књижевности* (Београд), бр. 2, 2012, стр. 73–80.
15. „Велико слово у вишечланим географским називима и називима институција у шестом разреду (утврђивање**)”,** *Школски час српског језика и књижевности* (Београд), бр. 3–4, стр. 2012, 115–121.
16. Саша Чорболоковић, Мирјана Спасић*, Савремене информационе технологије у новинарском стилу,* Наградни конкурс за наставнике основних школа „Дигитални час 2“, Министарство, културе, информисања и информационог друштва, Београд, 2012. http://www.digitalnaskola.rs/konkurs/dc2/zbornik/brojPrijavaPoPredmetuIRazredu/radovi/RAD_upINPwLHfJqY_digitalnicas2.pdf
17. „Обрада гласовне промене једначење сугласника по месту творбе у шестом разреду”, *Школски час српског језика и књижевности* (Београд), бр. 1, 2013, стр. 68–76.
18. „Писање имејл поруке у седмом разреду”, *Школски час српског језика и књижевности* (Београд), бр. 5, 2013, стр. 63–68.
19. Саша Чорболоковић, Радмила Петковић, „Писање назива улица у другом разреду основне школе”, *Школски час српског језика и књижевности* (Београд), бр. 3–4, 2015, стр. 101–108.
20. „*Српски рјечник* – Вук Стефановић Караџић”, *Час за углед: Зборник припрема за угледне часове предметне наставе у старијим разредима основне школе*, Едука, 2015, стр. 56–64.
Неколико радова је предато у штампу и биће објављени у нашим часописима.

IV ОЦЕНА ДА ЈЕ КАНДИДАТ ПОДОБАН ДА РАДИ ДИСЕРТАЦИЈУ

Саша Чорболоковић је успешно испунио све обавезе предвиђене програмом докторских студија, остварио потребан број кредита и написао све самосталне истраживачке радове и тиме стекао неопходне услове за пријаву докторске дисертације. Поред тог, кандидат је објављивао бројне чланке у методичким и лингвистичким часописима и са запаженим радовима учествовала на неколико домаћих и међународних конференција и скупова.

Неки од радова су потом уз одговарајућу рецензију објављени у зборницима радова. Стога се може закључити да се ради о кандидату посвећеном наставном раду и научним истраживањима у методици настави српског језика и књижевности којом се бави.
Увидом у биографију и библиографију кандидата, Комисија сматра да кандидат Саша Чорболоковић испуњава све потребне услове за израду докторске дисертације.

V ОЦЕНА ПОДОБНОСТИ ПРЕДЛОЖЕНОГ МЕНТОРА
НАПОМЕНА:

За ментора је предложен др Вељко Брборић, ванредни професор Филолошког факултета у Београду, Катедра за српски језик са јужнословенским језицима. Вељко Брборић је већ био ментор великог броја мастер радова, ментор одбрањеног магистарског рада и ментор одбрањене докторске дисертације на Филолошком факултету у Београду. Био је члан великог броја комисија за преглед и одбрану магистарских радова и докторских дисертација у Београду и Новом Саду.

Библиографија ментора са најмање 5 јединица релевантних за област из које се ради докторска дисертација.

1. Језичка култура у наставним плановима и уџбеницима за основну школу // Језик и култура говора у образовању : зборник радова. – Београд : Институт за педагошка истраживања : Завод за уџбенике и наставна средства, 1998. – ISBN 86-7447-033-5. – стр. 519–527.
2. Језичка култура у наставним плановима и уџбеницима за основну школу // Језик и култура говора у образовању : зборник радова. – Београд : Институт за педагошка истраживања : Завод за уџбенике и наставна средства, 1998. – ISBN 86-7447-033-5. – стр. 519–527.
3. Језичка култура и школска библиотека // Зборник радова: Школска библиотека и настава језика и књижевности, Филолошки факултет, Београд. – ISBN 978-86-86419-85-9. (2010) стр. 9–22.
4. Језичка култура ученика, Даница – српски народни илустровани календар за годину 2011. ISSN 0354-4974. – Год. 18, (2010), стр. 141–153.
5. Творба речи и правопис – писање сложених детерминативних формација са првом страном компонентом // Творба речи и њени ресурси у словенским језицима (Зборник радова са четрнаесте међународне научене конференције Комисије за творбу речи при Међународниом комитету слависта, (2012) стр. 485–496, –ISBN 978-86-6153-116-3.
6. Савремени правописи српскохрватског језика на почетку 21. века // Књижевност и језик, – ISSN 1821-2964 – бр. 2, Београд 2013, стр. 317–329. (Реферати за 15. међународни конгрес слависта У Минску)
7. Место правописа у наставном процесу, Српски језик и актуелна питања језичке политике (Зборник Института за српски језик САНУ II), 83–95, Београд, 2014. ISBN 978-86-82873-48-8,
8. Језички и национални идентит у основној школи, Узданица, год. XII, br. 1, 2015, Јагодина, стр. 147–156, ISSN 1451-673X
9. Правопис и школа / Вељко Брборић. – 2. допуњено изд. – Београд : Друштво за српски језик и књижевност Србије, 2015. – 170 стр. – (Библиотека Књижевност и језик ; књ. 38). –

ISBN 978-86-84885-71-7.

Комисија сматра да др Вељко Брборић, ванредни професор, испуњава све услове за ментора ове докторске дисертације за област Методика наставе српског језика и књижевности.

VI ОЦЕНА ПОДОБНОСТИ ТЕМЕ:

ОЦЕНА:

1. *формулације назива тезе (наслова)*

Комисија закључује да је назив тезе „Хумористички дискурс у настави српског језика и књижевности у вишим разредима основне школе" прикладан и да адекватно репрезентује суштину предложене теме истраживања.

2. *предмета (проблема) истраживања*

Предмет истраживања

Предмет истраживања рада Саше Чорболоковића „Хумористички дискурс у настави српског језика и књижевности у вишим разредима основне школе" јесте праћење хумористичког дискурса од наставног плана и програма, преко уџбеничке, приручничке и методичке литературе до релизације у настави.

Саша Чорболоковић за основни предмет свог рада узима разматрање улоге хумористичког дискурса у методици наставе српског језика у вишим разредима основне школе. Под хумористичким дискурсом у раду подразумева сваки везани текст који има тематску и језичку везану структуру, микроструктуре које су укључене или могу бити укључене у већи текст (виц, анегдота, афоризам). У питању су кратке приповедне форме шаљивог карактера, које одликују непосредност, сажетост, неочекиваност и комичност, као суштинске одлике. Полазећи од Бергсонове тврдње да „има толико начина да се буде духовит, готово исто толико колико их има да се то не буде", као и навођења психолога и педагога о великој мотивационој снази хумора, али недовољног коришћеног у настави „као систематизованог и програмског дела активности при обради садржаја, вежбама или утврђивању градива" (Сузић 1998: 353), интересовање за овакве језичке облике је сасвим оправдано и заслужује да буде предмет озбиљнијих не само лингвистичких већ и методичких проучавања савремене наставе. Савремена настава српског језика и књижевности треба да буде активна, интересантна, креативна, да садржи елементе игре, да хумор предлаже као средство активирања пажње и интеракције, поспешивања комуникације, ублажавања стреса, олакшавања памћења, као и охрабривања ученика да учествују на часу (Луковић 2010: 77). Она мора да *подстиче развој стваралачких способности ученика и креативну улогу наставника* (Маринковић 2000: 17).

Кандидат ће, са становишта методике, у раду настојати да хумористички дискурс системски детаљно проучи: први део ће чинити истраживање тренутног стања употребе оваквог дискурса у наставној пракси, заступљености у наставним плановима и

програмима и уџбеничкој и методичкој литератури, а у другом делу биће понуђена конкретна решења и предлози његове употребе у настави. За потребе другог дела рада користиће дечје и ученичке збирке досетки, школских бисера, вицева, али и оне преузете из постојећег корпуса усмене и писане традиције. Грађу ће чинити примери из збирки анегдота писаца и афоризама, вицева, али и из збирки ученичких досетки.

Комисија закључује да је предложени предмет истраживања подобан својом сложеношћу, актуелношћу и значајем у области дисертације.

3. *Библиографија прелиминарних истраживања*

Кандидат Саша Чорболоковић приложио је прелиминарну библиографију од 43 библиографске јединице релевантне за истраживање. Овде наводимо јединице које је кандидат навео као најзначајније за истраживање:

БИБЛИОГРАФИЈА

Кандидат је предложио библиографију релевантну за истраживање и израду докторске дисертације.

1. Бајић, Љ. (2007). Мотивација хумором у настави. *Књижевност и језик* LIV, 3–4, 311–323.
2. Bergson,A. (2004). *O smehu* (prevod Srećko Džamonja). Novi Sad: Vega media.
3. Брборић, В. (2004). *Правопис српског језика у наставној пракси*. Београд: Филолошки факултет.
4. Брборић, В. (2011). *Правопис и школа*. Београд: Друштво за српски језик и књижевност Србије.
5. Бугарски, Р. (1996). *Увод у општу лингвистику*. Београд: Чигоја, XX век.
6. Дикро, О. и Тодоров, С. (1987). *Енциклопедијски речник наука о језику.* Београд: Просвета.
7. Драгићевић, Р. (2007). *Лексикологија српског језик.,* Београд: Завод за уџбенике.
8. Драгићевић, Р. (2012). *Лексикологија и граматика у школи*. Београд: Учитељски факултет.
9. Ђорђевић, Р. (1979). *Тумачење синтаксичке двосмислености у енглеском језику*. Београд: Филолошки факултет Београдског универзитета.

10. Ђорђевић, J. (2006). Настава и учење у савременој школи. *Претпоставке успешне наставе*. (стр. 13–36). Београд: Институт за педагошка истраживања.
11. Илић, П. (2006). *Српски језик и књижевност у наставној теорији и пракси*. Нови Сад: Змај.
12. Ивић, М. (2006). О улози придевског атрибута у отклањању/успостављању двосмисла. *Језик о нама.* (стр. 43–47). Београд: XX век.

13. Jolles, A. (2000). *Jednostavni oblici*. Zagreb: Matica hrvatska.
14. Јоцић, З. (2007). *Језичко стваралаштво ученика у настави граматике*. Београд: Учитељски факултет.
15. Кликовац, Д. (2009). О употреби вицева у настави српског језика као матерњег. *Књижевност и језик* VVI, бр. 3-4, стр. 297–310.
16. Ковачевић, М. (1994). Дисамбигвација сатиризама с дилогијском структуром. *Зборник Матице српске за филогију и лингвистику XXXVII*, стр. 287–299.
17. Ковачевић, М. (2012). О неким разлозима бисемичности реченица у новинарском језику. У: *Језик, књижевност комуникација* (97–117). Ниш: Филозофски факултет.
18. Ковачевић, М. (2014). Досетке и наивности из дечијег света Јована Јовановића Змаја, *Књижевност за децу у науци и настави* (ур. Виолета Јовановић, Тиодор Росић). (стр. 87–108). Јагодина: Факултет педагошких наука,
19. Ковачевић, М. (1998). *Стилске фигуре и књижевни текст*. Београд: Требник.
20. Kristal, D. (1988). *Enciklopedijski rečnik moderne lingvistike*. Beograd: Nolit.
21. Крњајић, С. (2006). Хумор у разреду. У: *Претпоставке успешне наставе*. (стр. 203–228). Београд: Институт за педагошка истраживања.
22. Луковић, И. (2010). Хумор – нова димензија у грађењу средине подстицајне за учење. *Иновације у настави* XXXIII, 3, стр. 73–83.
23. Максимовић, Г. (2003). *Тријумф смијеха.* Ниш: Просвета.
24. Маринковић, С. (2000). *Методика креативне наставе српског језика и књижевности*. Београд: Креативни центар.
25. Милатовић, В. (2013). *Методика наставе српског језика и књижевности у млађим разредима основне школе*. Београд: Учитељски факултет.
26. Николић, М. (2002). *Стилске вежбе*. Београд: Просветни Преглед.
27. Николић, М. (2006). *Методика наставе српског језика и књижевности*. Београд: Завод за уџбенике и наставна средства.
28. Перишић. И. (2010). *Uvod u teoriju smeha: Kratak pregled teorija smeha od Platona do Propa*. Beograd: Službeni glasnik.
29. Поповић, Љ. (1978). О двозначним конструкцијама. *Наш језик*, н. с. , књ. XXIII, св.3–4, 95–103.
30. Popović, T (2007). *Rečnik književnih termina*. Beograd: Logos Art.
31. *Речник српскога језика*. Нови Сад, 2007.
32. Росандић, Д. (1986). *Методика књижевног одгоја и образовања*. Загреб: Школска књига.
33. Solar, M. (1980). Vic kao književna vrsta. *Ideja i priča* (aspekti teorije proze). Zagreb: Znanje Zagreb.
34. Сузић, Н. (1998). *Како мотивисати ученике*. Српско Сарајево: Завод за уџбенике и наставна средства Републике Српске.
35. Сузић, Н. (1996). *Особине наставника и однос ученика према настави*. Бања Лука: Народна и универзитетска библиотека „Петар Кочић”.
36. Сузић, Н. и Стевић, П. (1996). *Учење учења*. Бања Лука: Глас.
37. Тежак, С. (1980). *Граматика у основној школи*. Загреб: Школска књига.
38. Тежак, С. (1969). *Литерарне новинарске рецитаторске и сродне дружине.* Загреб: Школска књига.
39. Фројд, С. (1976). *Dosetka i njen odnos prema nesvesnom* (prevod s nemačkog Tomislav

Bekić). Novi Sad: Matica srpska.
40. Чорболоковић, С. (2013). Бисемичност у школским ласпусима и досеткама. У: *Радови*, књ. XV, бр.1 (стр. 397–408). Пале: Филозофски факултет.
41. Шефер, J., Шевкушић, С. (2012). *Стваралаштво, иницијатива и сарадња (нови приступ образовању),* I део. Београд: Институт за педагошка истраживања.
42. Шефер, J., Радишић, J. (2012). *Стваралаштво, иницијатива и сарадња (импликација за образовну праксу)*, II део. Београд: Институт за педагошка истраживања.
43. Шипка, М. (2008). *Култура говора*. Нови Сад: Прометеј.

1. *Циљеви истраживања*

- Указати на значајне могућности коришћења хумористичког дискурса у настави;
- Испитати колико и како се користи хумористички дискурс у досадашњој наставној пракси анкетирањем ученика и наставника;
- Компаративни и контастивни приказ резултата ставова ученика и наставника;
- Истражити каква је заступљеност хумористичког дискурса у уџбеничкој и методичкој литератури;
- Сагледати које су хумористичне форме присутне у наставном плану и програму у старијим разредима основне школе и у ком обиму;
- Предложити примере функционалне употребе хумористичког дискурса у настави језика;
- Предложити примере функционалне употребе хумористичког дискурса у настави књижевности;
- Указати на мотивациону и педагошку улогу хумористичких форми у настави;
- Остварити корелацију између језика и књижевности, двеју подобласти српског језика;
- Учинити наставу језика и књижевности истраживачком, креативном, проблемском и игроликом;
- Подстицати иницијативу, стваралаштво и сарадњу;
- Појачати мотивисаност ученика за рад, радозналост за наставне садржаје и жељу за активним стицање знања; придобити и одржати ученичку пажњу током целог часа;
- Показати да се употребом хумора ствара боља подстицајна атмосфера за рад, добра емоционална клима и пријатно расположење;
- Подстицати свесну активност, логичко мишљење и мисаоно осамостаљивање ученика;
- Повећати квалитет наставе и ученичких постигнућа;
- Побољшати трајност и функционалност знања ученика.

Основна хипотеза

Било који облик хумористичког дискурса је због своје спонтаности и хумора врло ефектан, занимљив и пожељан, али да је у настави недовољно или нефункционално коришћен, понекад чак и занемарен.

Остале хипотезе

1. Методом анкете се истражује да ли, колико и како наставници користе хумористички дискурс у настави, шта ученици мисле о хумористичком дискурсу, како наставници реагују на ученичке досетке, да ли наставник који користи неки облик хумористичког дискурса постиже да ученици више воле његов предмет.
2. Разматрање присуства хумористичког дискурса у актуелним акредитованим уџбеничким комплетима за основну школу (граматике, читанке и радне свеске) показаће како су структурирани уџбенички комплети, колико хумору придају пажњу.
3. Испитивањем заступљености хумористичког дискурса у методичким уџбеницима и приручницима откриће се став наших методичара према оваквим приповедним формама у наставном процесу.
4. Навођењем конкретних предлога сврсисходне употребе хумористичког дискурса у настави језика и књижевности, показаће се бројне могућности
   којима се настава чини интересантнијом, пријемчивијом ученицима.
5. Хумористички дискурс у настави доприноси бољој радној атмосфери и већој трајности и функционалности знања.

Очекивани резултати

1. Могућности употребе хумористичког дискурса у настави су далеко бројније и разноврсније од оних које подразумева или сугерише актуелна уџбеничка и методичка литература.
2. Хумористичке ситуације су у досадашњој пракси више биле случајне него плански припремане и системски и коришћене.
3. Разноврсним предлозима употребе/примене хумористичког дискурса, настава језика и књижевности се иновира и осавремењује.
4. Хумористички дискурс доприноси унапређењу квалитета образовно-васпитног процеса.
5. Настава језика и књижевности добија одлике истраживачке, проблемске, стваралачке и игролике наставе.

План рада и методе истраживања

У раду ће се користити више техника и метода: анкета, статистичка метода, лингвостилистичка, текстуалнолингвистичка, дескриптивно-аналитичка метода и др. Према постављеним циљевима, рад ће имати два дела.

Први део рада представљаће истраживање о употреби хумористичког дискурса у настави. Истраживање ће најпре бити спроведено на репрезентативном узорку основних

школа (најмање 10% основних школа у различитим градовима) међу наставницима и међу ученицима методом анкете, коју би они решавали или поштом или путем онлајн-апликација. Анкетом за наставнике биће обухваћена питања којима би се утврдило да ли наставници користе хумористички дискурс на часу, колико често (често, ретко, понекад), на који начин (спонтано или припремљено) и с каквим циљем (ради повећања мотивисаности за рад, поспешивања пажње, решавања неке непријатне ситуације, објашњења неке тешке лекције, контролисања понашања и сл.), чиме је употреба условљена (узрастом, природом наставног садржаја, ставом наставника и сл.). Затим, испитаће се које облике дискурса наставници више воле и користе (вицеве, анегдоте, афоризме, лапсусе), колико такво коришћење оправдавају и сматрају важним ради стварања здравог окружења за учење или пак сматрају непримереним у настави, како ученици реагују, шта би из њиховог искуства биле позитивне, а шта негативне стране њиховог коришћења у настави и сл.

Анкетом за ученике истражиће се и став ученика о облицима хумористичког дискурса (кратким формама), тј. како наставници реагују на њихове досетке (игноришу, прихватају, љуте се), колико хумор одређеног наставника доприноси да више заволе тај предмет и лакше науче и савладају одређено градиво и сл.

Такође, у оквиру овог истраживачког дела рада биће прегледани важећи наставни планови и програми и акредитовани основношколски уџбенички комплети, у којима ће се трагати за присуством хумористичког дискурса (колико је у њима присутан, како је као језички ресурс коришћен) и релевантну методичку литературу (Николић 2007, Илић 2006, Маринковић 2000, Милатовић 2013) како би се утврдио став наших методичара према кратким хумористичким формама у настави.

Други део рада представљаће предочавање могућностима његове функционалне употребе у настави граматике и књижевности у складу са захтевима савремене наставе. Хумористички дискурс ће у настави језика бити приказан као мотивациони почетак, лингвометодички предложак, функционална илустрација, основа за прављење стрипа, састављање питања различитог типа и тежине, за обликовање лексичких, синтаксичких и правописних вежби.

У разматрању улоге хумора у књижевности ће се најпре раздвојити хумористички дискурс који се јавља у књижевном тексту који се обрађује од оног везаног за живот и рад аутора тога текста (нпр.: анегдота) који може послужити као средство анимирања пажње и ученичког интересовања за тог аутора. С друге стране, а с обзиром на то да хумористички дискурс у књижевном тексту може имати стилску, али и наративну, мотивациону, функцију карактеризације, у наставу књижевности спадало би коришћење досетки из књижевних дела (текстова из читанки и обавезне лектире за више разреде основне школе) као предлошка и/или функционалне илустрације одређених књижевнотеоријских и књижевноисторијских појмова које ученици овог узраста треба да савладају.

Предлаже се следећа структура рада:

0. УВОД
   01. ПРЕДМЕТ И ЦИЉ ИСТРАЖИВАЊА
   02. МЕТОДЕ ИСТРАЖИВАЊА

03. КОРПУС
04. ТЕХНИЧКЕ НАПОМЕНЕ

1. МОТИВАЦИЈА ХУМОРОМ У НАСТАВИ

1.1. Преглед домаћих и иностраних истраживања о примени хумора у настави
1.2. Васпитно-образовна фукција хумора у настави
1.3. Значај и ефекти примене хумора у савременој настави (педагошко-психолошки аспект)

2. ХУМОРИСТИЧКИ ДИСКУРС – ПОЈАМ И ОДРЕЂЕЊЕ

2.1. Терминолошко одређење
2.2. Основне карактеристике

3. ИСТРАЖИВАЊЕ ХУМОРИСТИЧКОГ ДИСКУРСА У НАСТАВНОЈ ПРАКСИ

3.1. Ставови наставника о употреби хумора у настави (анкета)
3.1.1. Резултати анкете и дискусија
3.2. Ставови ученика о употреби хумора у настави (анкета)
3.2.1. Резултати анкете и дискусија
3.3. Закључак о коришћењу хумористичког дискурса у наставној пракси

4. ХУМОРИСТИЧКИ ДИСКУРС У НАСТАВНИМ ПЛАНОВИМА И ПРОГРАМИМА СТАРИЈИХ РАЗРЕДА ОСНОВНЕ ШКОЛЕ

4.1. Хумористички дискурс у петом и шестом разреду
4.2. Хумористички дискурс у седмом и осмом разреду
4.3. Закључак о заступљености хумористичког дискурса у наставним плановима

5. ХУМОРИСТИЧКИ ДИСКУРС У АКРЕДИТОВАНИМ ОСНОВНОШКОЛСКИМ УЏБЕНИЦИМА

5.1. Заступљеност хумористичког дискурса у читанкама
5.2. Заступљеност хумористичког дискурса у граматикама
5.3. Заступљеност хумористичког дискурса у радним свескама
5.4. Закључак о заступљености хумористичког дискурса у уџбеничкој литератури

6. ХУМОРИСТИЧКИ ДИСКУРС У МЕТОДИЧКОЈ ЛИТЕРАТУРИ

6.1. Заступљеност хумористичког дискурса у методикама наставе
6.2. Заступљеност хумористичког дискурса у методичким приручницима
6.3. Закључак о хумористичком дискурсу у методичкој литератури

7. КАКО СЕ ХУМОРИСТИЧКИ ДИСКУРС МОЖЕ КОРИСТИТИ У НАСТАВНОМ

РАДУ

7.1. ФУНКЦИОНАЛНА УПОТРЕБА ХУМОРИСТИЧКОГ ДИСКУРСА У НАСТАВИ ЈЕЗИКА

7.1.1. Лингвометодички предложак
7.1.2. Стрип
7.1.3. Питања
7.1.4. Мотивациони почетак
7.1.5. Функционална илустрација
7.1.6. Правописне, лексичке и синтаксичке вежбе
7.1.7. Језичке игре
7.1.8. Загонетна прича
7.1.9.

7.2. ФУНКЦИОНАЛНА УПОТРЕБА ХУМОРИСТИЧКОГ ДИСКУРСА У НАСТАВИ КЊИЖЕВНОСТИ

7.2.1. Хумористички дискурс као мотивација за читање књижевног дела

7.2.1.1. Мотивациони почетак
7.2.1.2. Илустрација
7.2.1.3. Језичка игра

7.2.2. Хумористички дискурс за усвајање, увежбавање или систематизацију одређених књижевнотеоријских појмова

7.2.2.1. Лингвометодички предложак
7.2.2.2. Стрип
7.2.2.3. Питања
7.2.2.4. Функционална илустрација
7.2.2.5. Језичка игра
7.2.2.6. Загонетна прича.

8. ЗАКЉУЧАК

9. ДОДАТАК: НЕКИ ПРЕДЛОЗИ ПОДСТИЦАЊА УПОТРЕБЕ ХУМОРА НА ЧАСУ И СМИСЛА ЗА ХУМОР

10. ЛИТЕРАТУРА

11. ИЗВОРИ

12. ПРИЛОЗИ (АНКЕТЕ)

VII ЗАКЉУЧАК СА ОБРАЗЛОЖЕНОМ ОЦЕНОМ О ПОДОБНОСТИ ТЕМЕ КАНДИДАТА
НАПОМЕНА:

На основу наведених података о кандидату, Комисија констатује да је кандидат Саша Чорболоковић подобан за израду докторске дисертације.

На основу постављених циљева и очекиваних резултата, Комисија констатује да је предложена тема подобна за израду докторске дисертације у области Методика наставе српског језика и књижевности.

На основу наведених података о предложеном ментору, Комисија констатује да је др Вељко Брборић подобан за ментора предложене докторске дисертације.

На основу изнетог Комисија предлаже Наставно-научном већу Филолошког факултета Универзитета у Београду да донесе позитивне оцене о подобности кандидата Саше Чорболоковића и предложене теме докторске дисертације: „Хумористички дискурс у настави српског језика и књижевности у вишим разредима основне школе”, а да се за ментора именује др Вељко Брборић, ванредни професор Филолошког факултета у Београду.

ПОТПИСИ ЧЛАНОВА КОМИСИЈЕ:

1. др Вељко Брборић, ванр. професор
2. др Весна Ломпар, доцент
3. др Марина Јањић, ванр. професор